

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

має створення на уроці психологічно безпечного середовища, де заохочується експериментування з ідеями, допускається право на помилку та цінується оригінальність мислення.

Формування креативного мислення через призму вивчення зарубіжної літератури сприяє не лише зростанню інноваційного потенціалу особистості, але й глибшому розумінню культурного розмаїття, розвитку емпатії та здатності до міжкультурного діалогу. Таким чином, креативна компетентність стає важливим інструментом особистісного та професійного самовизначення старшокласників у глобалізованому світі.

Список використаних джерел:

1. Гілфорд Дж. Три сторони інтелекту / Дж. Гілфорд // Психологія мислення. – М.: Прогрес, 2018. – С. 433-456.
2. Ільїн Є.П. Психологія творчості, креативності, обдарованості / Є.П. Ільїн. – СПб.: Пітер, 2019. – 448 с.
3. Робінсон К. Освіта проти таланту. Сила творчості / К. Робінсон. – К.: Літопис, 2020. – 256 с.
4. Торшина К.А. Сучасні дослідження проблеми креативності в зарубіжній психології / К.А. Торшина // Питання психології. – 2018. – № 4. – С. 123-132.
5. Шахова І.В. Розвиток креативності особистості в умовах інноваційного навчання / І.В. Шахова // Інноваційні технології в освіті. – 2021. – № 2. – С. 78-94.

КОХАНСЬКА Світлана Володимирівна

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Актуальність музично-теоретичних дисциплін у системі підготовки майбутніх педагогів є надзвичайно важливою, оскільки вони формують не тільки базові знання та вміння, а й впливають на загальний музичний розвиток педагога, його педагогічну майстерність, критичність і креативність мислення, інтеграцію у сучасні технології. Музично-теоретичні дисципліни впливають також на формування навичок вільного музикування, а отже й на розвиток творчого мислення. Саме творче мислення є складником креативного мислення.

Творче мислення є здатністю особистості генерувати оригінальні підходи, знаходити нові зв'язки між об'єктами, поєднувати несумісні на перший погляд ідеї та створювати щось нове. Ключовими рисами творчого мислення є оригінальність, гнучкість, ризикованість. Тому у системі підготовки майбутніх педагогів процеси формування творчого мислення є невід'ємними. Загалом творче мислення педагога допомагає виходити за межі традиційних підходів,

створюючи нове середовище для навчання. Педагог із творчим мисленням здатний знаходити підходи до кожного учня, студента, враховувати їх інтереси, способи сприйняття інформації. Це сприяє стимулюванню розвитку особистості кожного учня, студента. Творче мислення впливає на рівень інноваційності у використанні методів навчання та виховання, що стимулюють активність учнів і студентів. Педагог із сформованим творчим мисленням може перетворити звичайне заняття на захоплюючу історію або подорож, використовуючи при цьому творчі завдання та інтерактивні підходи. Творчий педагог не прив'язаний до стандартів або стереотипів, він проявляє на навчальних заняттях гнучкість і готовий адаптувати методи і прийоми до мінливих умов. Творчість педагога проявляється у його учнях і студентах, оскільки він стимулює до власної творчої діяльності, розвитку талантів, самовираження.

На заняттях з музично-теоретичних дисциплін важливим є формування у студентів не тільки професійних компетенцій, але й навичок творчого підходу до власної самореалізації у майбутній педагогічній діяльності. Теорія і практика музичного мистецтва, за умови використання викладачем нестандартних і творчих підходів, є інструментом розвитку креативності студентів. Тому саме від розвиненості креативного мислення викладача закладу вищої освіти залежить рівень розвиненості креативності та творчого мислення студентів.

Розкриємо техніки формування творчого мислення студентів у закладах вищої освіти під час засвоєння музично-теоретичних дисциплін. Перш за все викладач під роботи зі студентами не повинен заганяти їх у певні обмеження, а сприяти інтеграції теорії з практикою. Навчальні заняття мають бути цікавими, вони не можуть обмежуватись теоретичним матеріалом, а тому викладач має створити умови, які сприятимуть усвідомленню теоретичних принципів через їх практичне застосування. В цьому випадку студентам необхідно дати волю власним діям (наприклад, спонукати до створення власних творів, композицій, аранжування, використовуючи теоретичний матеріал).

Вважаємо, що важливим у системі підготовки педагогів на заняттях з музично-теоретичних дисциплін є спонукання студентів до активності. Тому доцільним є використання мозкового штурму, під час якого студенти мають можливість обмінюватись своїми ідеями та пропозиціями, пропонувати варіанти виконання музичного твору тощо. Мозковий штурм сприяє не тільки розвитку індивідуальності, а й впливає на формування колективного мислення, роботи у команді. Завдяки мозкового штурму відбувається стимулювання інноваційних ідей завдяки спільної колективної праці.

Результативним вважаємо застосування техніки творчого мислення «блакитне небо», завдяки якій підтримуються новаторські ідеї. Викладач при цьому відходить від стандартів і надає студентам повну свободу дій у створенні певних ідей. Головною метою окресленої техніки є генерування нових ідей без критики та оцінювання на початковому етапі. Прикладом такої техніки може бути інноваційне аранжування, нестандартне використання музичних

інструментів, імпровізація, переробка класичних творів на сучасний лад тощо. Таким чином перевагами використання у роботі зі студентами «блакитного мислення» є розвиток креативності, відкритості до нових ідей та покращення навичок імпровізації.

З метою розвитку креативного мислення доцільно залучати студентів до аналізу творів, які не є традиційними. Наприклад, відійти від аналізу класичних творів, а запропонувати твори сучасних композиторів, електронні композиції тощо. Такий підхід сприятиме розширенню меж сприйняття студентами інформації, стимулюючи їх до власних творчих експериментів.

Результативною вважаємо техніку асоціативного мислення у системі підготовки студентів. Розвиток асоціативного мислення є складником творчого охоплення творчістю студентів, формування у них творчого мислення, оскільки цей процес дозволяє знаходити зв'язки між різними музичними явищами, інтерпретувати музику в нестандартних формах. Також окреслена форма роботи сприяє знаходженню паралелі між музичними стилями та сприяє генеруванню нових ідей.

Цікавою вважаємо техніку створення музичних проєктів, завдяки якій студенти мають можливість реалізувати власні творчі пропозиції у поєднанні теорії з практикою. Проєктна діяльність може бути індивідуальною або колективною. В будь-якому випадку вона стимулює креативне мислення. Якщо мова йде про майбутнього вчителя, проєктна діяльність є невід'ємною складовою професійної діяльності сучасного вчителя. Музичні проєкти сприяють стимулюванню творчому розвитку учнів, заохоченню їх до колективної праці. Основними етапами музичних проєктів є: визначення мети і завдань проєкту; формування команди; тематичний вибір проєкту; планування і розподіл ролей; реалізація проєкту; оцінювання проєкту та рефлексія.

Таким чином розвиток креативного мислення майбутніх педагогів під час засвоєння музично-теоретичних дисциплін впливає на низку процесів, як-от: розвиток емоційного інтелекту студентів, розвиток їх креативних здібностей, розвиток гнучкості, піднесення власного авторитету, впевненості у своїх силах. Завдяки креативного мислення створюється середовище, яке стимулює студентів до творчості та саморозвитку.

КРАМСЬКА Зоя Михайлівна

ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Інноваційний процес в освіті – це сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації освітнього процесу до нових суспільно-історичних умов.

КЕРНАС Андрій В'ячеславович Психолого-педагогічні аспекти розвитку творчих здібностей у студентської молоді	192
КИРИЄНКО Олена Олександрівна Розвиток креативності у майбутніх учителів біології як одна з умов успішного формування їх професійної компетентності	194
КІРДАН Олена Анатоліївна Наукові підходи до визначення сутності та змісту креативності майбутніх викладачів	198
КНЯЖЕВА Ірина Анатоліївна Актуальні тенденції формування змісту педагогічних освітніх компонентів у ЗВО	201
КОВАЛЬОВА Тетяна Михайлівна Розвиток креативності як складової підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту	204
КОВАЛЬЧУК Володимир Володимирович, ДОЛИНСЬКА Людмила Василівна Концептуальний підхід для формування креативності студентів у педагогічному університеті	209
КОЙЧЕВА Тетяна Іванівна Креативність учителя як запорука його професійного становлення в умовах інноваційного освітнього середовища	218
КОКОТЄЄВА Анастасія Сергіївна Формування креативності у здобувачів вищої освіти	221
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Вплив інноваційних технологій на розвиток творчих здібностей учнів початкових класів	223
KOLESNICHENKO Olena Innovation Potential Of A Higher Education Teacher	226
КОЛІСНІЧЕНКО Наталя Миколаївна Креативність та соціальні інновації як ключовий елемент ефективного публічного управління	228
КОЛЬЧАК Валентина Андріївна, ТОДОРОВА Валентина Георгіївна Використання технологій креативного мислення у підготовці фахівців з фізичної культури і спорту	234
КОН Олена Олександрівна Розвиток креативного мислення молодших школярів засобами додатків GOOGLE	236
KONDRATIEVA Iryna Theories Of Creativity	238
КОНСТАНТИНОВ Дмитро Сергійович Креативне мислення тренера-викладача як інструмент формування психологічної стійкості та саморегуляції у дітей молодшого шкільного віку	241
КОСТЕНЮК Наталя Іванівна Формування креативності персоналу як джерела інноваційного потенціалу організації	244
КОФІЖИУ Ганна Олексіївна Розвиток креативності в учнів старшої школи на уроках зарубіжної літератури	247
КОХАНСЬКА Світлана Володимирівна Розвиток креативного мислення на заняттях з музично-теоретичних дисциплін у майбутніх педагогів	250